

Fælles ansøgning om dispensation til at overgå til selvbudgettering for 2024

I forbindelse med budgetlægningen for 2024 har 16 kommuner valgt det statsgaranterede udskrivningsgrundlag for 2024. Valget af statsgaranti var baseret på ønsket om budgetsikkerhed på indtægtssiden, idet kommunerne har som sin væsentligste opgave at sikre stabil drift uden at skulle basere denne på en vanskelig forudsigelig udvikling i den samlede samfundsøkonomi.

Imidlertid er denne sikkerhed forvandlet til usikkerhed på baggrund af statens markante opjusteringer af udskrivningsgrundlaget med samlet 51,2 mia. kr. siden juni 2023, hvor det statsgaranterede udskrivningsgrundlag for 2024 blev fastsat. Samtidig har et meget stort antal kommuner valgt selvbudgettering for 2024 og dette betyder, at der ved den endelige opgørelse af budgetåret 2024 vil være udsigt til en voldsom efterregulering af kommunernes bloktilskud i 2027.

Efterreguleringen skal sikre at kommunernes samlede økonomiske ramme for 2024 overholdes i overensstemmelse med Økonomiaftalen for 2024. Dette vil ske for kommunerne under ét og dermed også ramme de kommuner, der har valgt det statsgaranterede udskrivningsgrundlag. Disse kommuner har imidlertid ikke opnået fordelene ved de markante opjusteringer i udskrivningsgrundlaget og har derfor ikke en gevinst at betale efterreguleringen med.

Indenrigsministeren har tidligere givet udtryk for bekymring over det store antal kommuner, der har valgt at selvbudgettere for 2024. Således udtaler ministeren til NB Økonomi d. 12. januar 2024 at *”Det kan selvfølgelig godt bekymre, at så stort et antal kommuner ved budgetlægningen for 2024 har fravalgt en statsgaranti for indtægtsgrundlaget. Det betyder, at kommunerne individuelt og kollektivt har påtaget sig en risiko for konsekvenserne af en efterregulering, som på nuværende tidspunkt ikke kan forudsiges.”*

Formålet med statsgarantien er som nævnt at give kommunerne sikkerhed for indtægtsgrundlaget. Med statens markante undervurdering af vækstskenet i statsgarantien for 2024 er systemet reelt brudt sammen, og de kommuner, som har valgt statsgarantien er blevet skubbet ud i økonomisk usikkerhed.

Konsulentfirmaet Dataproses har på vegne af de 16 kommuner lavet en beregning af det ekstraordinære tab, som kommunerne har udsigt til ved efterreguleringen af bloktilskuddet i 2027. Denne beregning er vedlagt i ”Bilag 1 - de 16 kommuners forventede likviditetstab i 2027”.

Bilag 1 viser, at de 16 kommuner har udsigt til at blive efterreguleret med 859,5 mio. kr. svarende til i gennemsnit 1.794 kr. pr. indbygger. Det vil i givet fald være en efterregulering uden historisk sidestykke og vil sætte likviditeten for de 16 kommuner under voldsomt pres. Det vil for mange af kommunerne betyde store besparelser på velfærdsområder og/eller risiko for at kommunerne kan blive sat under administration i 2027.

Derfor ansøger vi 16 kommuner om, via en lovændring, at få adgang til at foretage et omvalg fra det statsgaranterede udskrivningsgrundlag til selvbudgettering for budgetåret 2024.

Der er tidligere givet dispensation til at vælge om. I 2020 fik 4 kommuner via en lovændring dispensation til at ”vælge om” fra selvbudgettering til statsgaranti (Lov nr. 2052 af 19/12/2020). De økonomiske

konsekvenser for de 16 kommuner i 2024 er markant større end den udfordring de 4 kommuner stod over for i 2020.

Såfremt der gives dispensation til at vælge om, vil de 16 kommuner samlet set få reduceret deres tab betragteligt. Dette er nærmere beskrevet i ansøgningens bilag 2, som viser hvordan situationen vil være for de 16 kommuner hvis de får lov til at vælge om til selvbudgettering.

Vi beder derfor om, at Indenrigsministeren på baggrund af denne ansøgning igangsætter det lovforberedende arbejde, således at lovændringen kan få virkning i indeværende år.

På vegne af de 16 kommuner

Søren Smalbro (V) Borgmester, Hjørring Kommune	Birgit S. Hansen (A) Borgmester, Frederikshavn Kommune
Anders Wolf Andresen (F) Borgmester, Hvidovre kommune	Erik Flyvholm (V) Borgmester, Lemvig Kommune
Frank Jensen (B) Borgmester, Fanø Kommune	Bent Hansen (V) Borgmester, Gribskov Kommune
Peter Hansted (A) Borgmester, Ærø Kommune	Michael Stegger Jensen (A) Borgmester, Syddjurs Kommune
Kirsten Jensen (A) Borgmester, Hillerød Kommune	Thomas Lykke Pedersen (A) Borgmester, Fredensborg Kommune
Kenneth Gøtterup (C) Borgmester, Dragør Kommune	Kasper Damsgaard (A) Borgmester, Glostrup Kommune
Jørgen Popp Petersen (S) Borgmester, Tønder Kommune	Tonni Hansen (F) Borgmester, Langeland Kommune
Tobias Birch Johansen (V) Borgmester, Læsø Kommune	Marcel Meijer (A) Borgmester, Samsø Kommune